

Etableringskoordinator

Viktoria Hansson

Viktoria.hansson@trelleborg.se

0410-73 30 80 | 0708-81 76 86

Omvärldsbevakning 180207

Asylsökande och nyanlända

Om mottagande, bosättning, SFI, SO, arbete och kompetensförsörjning samt övrigt om etablering och integration

Arbetsmarknadsläget i korthet – Arbetsmarknadsdepartementets pressmeddelande

- Sysselsättningen fortsätter att öka jämfört med närliggande månader, både vad gäller antal och andel.
- Arbetslösheten visar på en gynnsam utveckling med en minskning i både antal och andel.
- Antalet långtidsarbetslösa minskar och även bland den unga befolkningen, 15-24 år, minskar antalet och andelen arbetslösa.
- Sammantaget fortsätter arbetskraften att öka till följd av den starka sysselsättningsutvecklingen.
- Andelen nyanlända i arbete eller studier efter 90 dagar efter avslutad etableringsplan uppgick till 34 procent, vilket kan jämföras med 27 procent 2013.
- Utrikes födda kvinnor får arbete i betydligt lägre grad än män, 16 procent av kvinnorna hade arbete 90 dagar efter avslutad etableringsplan och 36 procent av männen 2017.

Faktorer som enligt statskontoret påverkar utrikesfödda kvinnors inträde på svensk arbetsmarknad

- Gap mellan arbetsmarknadens krav och många utomeuropeiskt födda kvinnors formella kunskaper
- Traditionella familjevärderingar och synen på kvinnors ansvar för hem och omsorg.
- Diskriminering, ohälsa och nätverk.
- Ekonomiska incitament och förutsättningar.

Förstärkta resurser för samhällsinformation under asyltiden

Regeringen vill stärka tillgången till samhällsinformation för asylsökande och gör det därför möjligt för kommunerna att ta en större roll i de tidiga insatser som asylsökande har tillgång till. Kommuner ska på samma villkor som organisationer i det civila samhället kunna söka och ta del av statsbidrag för tidiga insatser (TIA).

Genom att utöka kommunernas möjlighet att ta del av statsbidrag för tidiga insatser förväntas fler kunna delta i samhällsinformation redan under asyltiden. Dessutom

ökar förutsättningarna för en god tillgång till tidiga insatser över hela landet, exempelvis genom bättre tillgång till lokaler för aktiviteter. Med förändringen ges kommuner möjlighet att samla fler deltagare till samhällsinformation och samhällsorientering, vilket kan bidra till minskade väntetider till samhällsorientering för nyanlända – särskilt för mindre språkgrupper i mindre kommuner.

Viktigt att bevaka eftersom det mesta i Mottagandeutredningen, som förväntas komma i maj, pekar på att kommuner kommer behöva ta ett mycket tidigare ansvar jämfört med nu.

Nya etableringslagstiftningen med fokus på konsekvenser utifrån utbildningsplikten

Enligt Arbetsförmedlingen finns det inga säkra siffror på hur många som omfattas av utbildningsplikten i och med det nya etableringsprogrammet – men ett antagande på nationell nivå är att det kan röra sig om ca 15 000-18 000 personer under 2018, utifrån hur många som antas sakna gymnasieutbildning. Men, eftersom bedömningen ska göras i förhållande till den lokala och regionala arbetsmarknaden innebär det att antalet som omfattas av plikten blir lägre. En fingervisning för Skånes del är 13 % av det nationella talet, utifrån att Skåne utgör ca 13 % av Sveriges befolkning.

Huvudman för utbildningen avgör om den enskilde uppfyller de krav som finns för att komma med i utbildningen. Om huvudmannen beslutar att avsluta utbildningen, på grund av t.ex. låg progression, behöver detta ske i dialog med Arbetsförmedlingen. Inflödet i det nya etableringsprogrammet och utbildningsplikten ökar successivt. Samarbetet mellan kommun och Arbetsförmedlingen måste ske mycket tätare.

Bakgrunden till utbildningsplikten är att få in personer på en utbildningsnivå som gör att de blir gångbara på arbetsmarknaden. Kombinationer och parallella insatser är viktiga. Om det blir 50 % över (100 % är 40 timmar/vecka) behöver den enskilde göra andra saker som en del av sin aktivitet och det är bra om Arbetsförmedlingen och kommunen kan ha en gemensam dialog om detta. Arbetsförmedlaren gör ingen annan bedömning än CSN. Arbetsförmedlaren avgör i övrigt måttet - 50 % är 20 timmar i veckan och heltid är 40 timmar.

Målet är inte att alla ska slutföra gymnasieutbildning – målet är att höja sin utbildningsnivå så att man blir anställningsbar. Om detta görs rätt så ökar sannolikheten att den nyanlände blir ett tillskott för kommunen.

Om den enskilde bedöms kunna matchas mot arbetsmarknaden inom 24 månader gäller inte utbildningsplikten. Då kan individen t ex gå rekryteringsutbildning. I övrigt finns ett behov av att lägga den nya förordningen som innehåller ”utbildningsplikten” och Skollagen bredvid varandra och se vad som kan ingå i vuxenutbildning (motiverande insatser, praktik osv). Beroende på vad Skollagen säger om ramarna för kommunal vuxenutbildning bör man på lokal nivå kunna hitta lösningar.

Ett stort bekymmer är att 7 % av de som nu befinner sig i arbetsmarknadsprogram hamnar i sanktionstrappan och därmed i försörjningsstöd. Kommunen får som det

är nu inte veta detta förrän efter 45 dagar. Arbetsförmedlingen för diskussioner på nationell nivå med SKL m fl. Var diskussionerna landar, vet man inte idag, men man inser problemet. Detta bör bevakas via SKL också. Det nya systemet, med utbetalning av etableringsersättning den 26:e varje månad, kommer nog innebära att genomsnittstiden för bistånd går upp ytterligare en halv månad för alla ärenden.

Utbildningsplikten behöver alltså inte utesluta andra relevanta insatser för den enskilde. Regeringen betonar fortfarande att alla som kan jobba ska jobba. Är t.ex. extratjänster, vilket fortsätter öka, bättre utifrån en individs behov, så är det detta som gäller.

Rapport om nuläge samt metodstöd för lokal samverkan

Den politiska beredningen för Kommunförbundet Skånes avdelning Lärande, arbetsliv och integration, har gett avdelningens verksamhet i uppdrag att ta fram en rapport som beskriver nuläget kring nyanlända och integration i Skåne, ge exempel på best practice, samt råd och rekommendationer till kommunerna. Som en del av underlaget till rapporten går en enkät ut till Skånes samtliga kommuner. Enkäten ska besvaras av tre personer i kommunen; strateg tillsammans med ansvariga i drift. Rapporten kan komma att ligga som grund till det nya ”Metodstödet för lokal samverkan”.

Introduktionsjobben införs den 1 maj

Regeringen arbetar för att alla som kan jobba ska jobba. För att fler som står långt ifrån arbetsmarknaden ska komma i arbete görs anställningsstöden nu färre, enklare och mer kraftfulla. Fem olika stöd blir ett – introduktionsjobb. Jobben ska kunna kombineras flexibelt med utbildning, både för att stärka den enskilda individen och för att möta kompetensbehov hos arbetsgivare.

Fler steg mot införande av lån till körkort

Lånet är tänkt att i ett första steg riktas till vissa arbetslösa personer i åldern 18–47 år. Under 2019 avser regeringen att utvidga möjligheten även till unga i åldern 19–20 år som avslutat en gymnasieutbildning. Lånet är avsett att administreras av CSN. Regeringen har fattat beslut om en lagrådsremiss som föreslår nödvändiga lagändringar för att lån till körkort ska kunna införas. Syftet med lagändringarna är att dels skydda personuppgifter hos CSN i ärenden om körkortslån, dels göra det möjligt att kontrollera att utbetalda lånemedel används på avsett sätt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2018. Regeringen avser att presentera den närmare regleringen av körkortslånet innan sommaren.

Ensamkommande barn och ungdomar

Ny vägledning till myndighetsutövning

I slutet av mars publiceras en vägledning riktad till socialtjänst eller motsvarande gällande barn som kommer till Sverige och uppges vara gifta. Rapporten och vägledningen berör både ensamkommande barn och barn som kommer tillsammans med vårdnadshavare. Informationsmaterialet innehåller bland annat information

om vad som gäller i Sverige, barns rättigheter och var barn kan få hjälp och stöd.
Länk: <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20767/2017-11-17.pdf>

Det tillfälliga kommunbidraget

Senast under februari månad kommer det tillfälliga kommunbidraget om 195 miljoner kronor betalas ut. Bidraget är tänkt att underlätta för kommuner att låta ensamkommande unga bo kvar i kommunen efter 18-årsdagen.

Ersättningar och aktuella utlysningar

Länsstyrelsens utlysningsmedel 2018

Under februari håller Länsstyrelsen Skåne information om statsbidragen (§ 37, § 37a samt TIA) för att underlätta mottagande och etablering av asylsökande och nyanlända. Målgruppen är tjänstepersoner i kommunen som arbetar med/ansvarar för mottagande och bosättning av nyanlända flyktingar och invandrare.

ESF

- Utlysning kring kompetensförsörjning och hållbart arbetsliv genom breddad rekrytering och inkluderande arbetsplatser, period 27 februari till 7 juni.
- Ökade övergångar till arbete, period 27 februari till 7 juni.
- Transnationell utlysning inom områdena migration, socioekonomisk utveckling, ungdomar och inkludering.

Konferenser, kurser och övrigt

- 7 februari: Informationstillfälle för skånska kommuner om digitala verktyg i etablering och integration, Lund, Hotell Lundia
- 2 mars: Nätverksmöte om Länsstyrelsens statsbidrag, Lund, Rådhuset
- 20 mars: Framgångsfaktorer för nyanländas lärande, Lund, KFSK